

Оксана ЧОРНА
студентка факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Т.Б. Стечишин

ФІНАНСОВІ КРИЗИ ЇХ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ

В умовах системної кризи, яка охопила фінанси України, гостро постає питання забезпечення економічної безпеки банківської системи як основи фінансової системи нашої держави. Кризова економічна ситуація, яка склалася на сьогодні в Україні, обумовлена цілою низкою зовнішніх та внутрішніх чинників як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Діяльність вітчизняних банків здійснюється в складних зовнішніх макроекономічних умовах тривалої фінансової кризи, негативний вплив якої проявляється у скороченні ресурсної бази вітчизняних банків та погіршення їхньої ліквідності [1]. Про це свідчить, по-перше, виведення у спішному порядку активів іноземними інвесторами до національних економік, які потребували термінової стабілізації, і, по-друге, посилення відтоку вітчизняних капіталів за кордон, які в короткий термін були конвертовані корпоративними клієнтами та й самими банками. До внутрішніх негативних чинників можна віднести політичну та економічну нестабільність, скорочення обсягів валового внутрішнього продукту, постійне зростання темпів інфляції, незадовільний фінансовий стан значної кількості підприємств, постійне зниження реальних доходів населення, ріст безробіття. Проблеми банківських криз у світовому масштабі, на жаль, поки не знайшли свого розв'язання, тому дослідження економічної сутності банківської кризи, причини її виникнення та заходів з її подолання є актуальною темою для наукових розробок [1].

У нашій країні причини фінансової кризи, на нашу думку, полягають у залежності фондового ринку від коштів нерезидентів, надмірній зовнішній заборгованості суб'єктів економіки, нестачі ліквідності в банківській системі.

Вплив світової кризи на ризики для економіки України виявляється в уповільненні темпів розвитку світових економіки та попиту; зниженні цін на нафту та метали; високій волатильності на валютних ринках; погіршенні ситуації на зовнішніх ринках запозичень; падінні коригувань і банкрутство світових компаній.

Нинішня економічна криза демонструє свою глибину та неочікувано високі темпи погіршення стану національного господарства. Наслідки для економіки України: зниження темпів зростання ВВП; погіршення платіжного балансу; девальвація гривні та «доларизація» економіки; скорочення надходжень та видатків бюджету; скорочення золотовалютних резервів; зміна темпів інфляції; зниження ліквідності погіршення портфеля і активів банківської системи; падіння ринкової вартості компаній України; банкрутство, поглинання, злиття корпорацій; ризик невиклати зовнішніх запозичень; зниження обсягів кредитування економіки; скорочення депозитної бази.

На сьогодні сформувався чотири напрями, за якими світова криза здійснює вплив на економіку України.

1. Циклічне уповільнення світової економіки, що в цілому може скоротити попит на експортну продукцію, а отже, експортну виручку і далі за ланцюжком призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, девальвації гривні і зниження заробітної плати тощо.

2. Висока волатильність цін на світових товарних ринках, коли спостерігаються різкі стрибки цін на біржові товари, зокрема, залежно від ситуації на фінансових і валютних ринках. У разі їх значного падіння ефект буде такий самий, але ще може додатися проблема скорочення торговельного балансу, що, у свою чергу, здатне негативно позначитися на поточному рахунку, тобто ослабити міжнародну позицію України.

3. Обвал котирувань на світових фондових ринках, який призвів до різкого падіння вартості акцій українських компаній.

4. Паніка на фінансових ринках, банкрутство великих інвестиційних банків – усе це практично перекриває зовнішні ринки фінансової ліквідності, що загрожує труднощами у рефінансуванні зовнішнього боргу вітчизняними банками і корпораціями.

Отже, потрібно зазначити, що ще до початку світової кризи, окремі фахівці припускали, що зовнішні позики банків та їх висока кредитна активність на внутрішньому ринку формують великі ризики для макроекономічної стабільності і стійкості банківської системи. Зобов'язання банків мають короткостроковий характер, валюти активів і зобов'язань є різними, а зовнішні кредити стимулюють бурхливий розвиток споживчого й іпотечного кредитування. Проте зростання попиту населення, що підживлювалося кредитами банків, не активізувало національне виробництво, викликаючи збільшення імпорту споживчих товарів та підвищення цін на житло.

Сьогодні Україна вкотре опинилася на межі економічного виживання. Для виходу з глибокої структурної кризи потрібна не тільки фінансова стабілізація, не тільки реальна грошова одиниця, не тільки доступні процентні стави, а й повна реструктуризація кредитних портфелів банків, їх переорієнтація на активні операції з суб'єктами реальної економіки, зокрема, поява зацікавленості у фінансуванні виробничих інновацій. Втім, попри значні складнощі, країна зберігає потенціал відновлення. І за умови прискореного реформування, зміни системи державного управління, активного включення до світових виробничих та фінансових потоків Україна зможе у відносно короткий період зайняти достойне місце у світовій економіці.

Література:

1. Уманців Ю. М. Глобальні фінансові виклики: світовий досвід та українські землі / Ю. М. Уманців // Фінанси України . – 2009. – №1. – С. 73-85.
2. Федосов В. М. Аналіз причин виникнення світової фінансової кризи та її вплив на економіку України / В. М. Федосов, В. М. Опарін // Фінанси України . – 2008. – №12. – С. 39-43.
3. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.